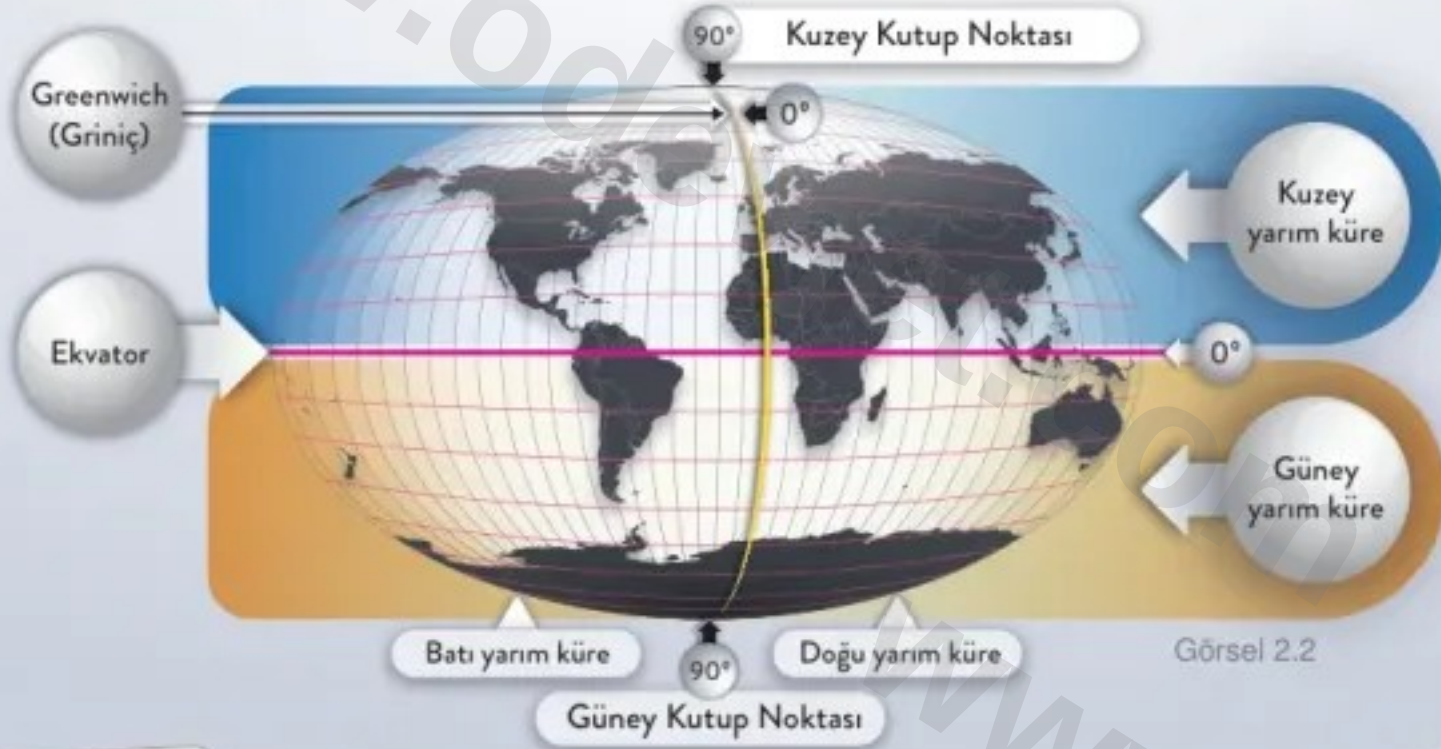

Coğrafi koordinat sistemine ait yazılı ve görsel kaynakları inceleyiniz.

Coğrafi koordinat sistemi, dünya üzerindeki herhangi bir noktanın yerini bulmak için kullanılır. Ekvator, dünyayı kuzey ve güney yarım küreye ayırırken paraleller enlemleri, meridyenler ise boylamları gösterir. Başlangıç meridyeni İngiltere'deki Greenwich'ten geçer. Enlem, bir noktanın ekvatora olan uzaklığını; boylam ise başlangıç meridyenine olan uzaklığını belirler. Böylece bir yerin konumu enlem ve boylam dereceleriyle kesin olarak ifade edilir.

Kaynak 1

Ekvator, kutup noktalarından eşit uzaklıktaki noktaların birleşmesiyle oluşan ve Dünyayı iki eşit parçaya ayıran hayali çizgidir. Ekvatora paralel olarak çizilen hayali çembere **paralel** denir. Kutupları birbirine birleştiren ve Ekvatoru dik bir açıyla kesen hayali yarım dairelere **meridyen** denir. Başlangıç meridyeni İngiltere'nin başkenti Londra yakınındaki Greenwich kasabasından geçer.

Akkuş, 1998, s. 19-24.

Ekvator'un kuzeyindeki yarım küreye "kuzey yarım küre", güneyindeki yarım küreye de "güney yarım küre" denir. Başlangıç meridyeni Dünya'yı doğu ve batı yarım küre olarak ikiye ayırır. Başlangıç meridyeninin doğusundaki kısma "doğu yarım küre", batısındaki kısma ise "batı yarım küre" denir. Dünya'nın kuzey ve güneyinde yer alan uç noktalarına kutup noktası denir. Kuzeyde yer alan kutup noktasına kuzey kutup noktası, güneyde yer alan kutup noktasına da güney kutup noktası denir.

Coğrafi koordinat sistemi

Bir yerin coğrafi koordinatlarını belirlemek için üç adımlı bir yol izlenir:

- Adım:** Yerin Ekvator'a göre konumu tespit edilir. Paralel dereceleri kuzeye doğru artıyorsa kuzey yarım kürede, güneye doğru artıyorsa güney yarım kürede olduğu söylenebilir.
- Adım:** Yerin başlangıç meridyenine göre konumu belirlenir. Meridyen dereceleri doğuya doğru artıyorsa doğu yarım kürede, batıya doğru artıyorsa batı yarım kürede olduğu söylenebilir.
- Adım:** Koordinatları belirlenen yerin uç noktalarından geçen paralel ve meridyen dereceleri tespit edilir.

Bu üç adım takip edilerek herhangi bir yerin coğrafi koordinatları kolayca belirlenebilir.